

VIZĪTE TOPOŠAJĀ SKANDINĀVIJAS ZINĀTNES CIEMATĀ

Alvis Sokolovs, RTU Cēsu filiāles direktors

No 28. līdz 31. maijam ar partneriem no [Vidzemes plānošanas reģiona](#) (VPR) apmeklējām vienu no iedvesmojošiem piemēriem, kā, sadarbojoties zinātnei, industrijai un pašvaldībai, iespējams veidot veiksmīgu izaugsmes modeli – Zviedrijas pilsētā *Lund*, *Skåne* reģionā. Vizīte notika projekta [INNO INFRA SHARE](#) ietvaros. Projekta, kurā ietilpst Vidzemes plānošanas reģions un partneri no astoņām Eiropas valstīm, mērķis ir uzlabot un veicināt vietējās zinātnes un inovāciju infrastruktūras pieejamību un izmantošanu.

Vizītes laikā mums bija iespēja apmeklēt vairākas laboratorijas, pētniecības iestādes, biznesa inkubatorus, zinātnes parku, kā arī tikties ar dažādu nozaru pārstāvjiem, kuri dalījās pieredzē un ieteikumos, kā izmanto zinātnisko infrastruktūru uzņēmējdarbības un reģiona attīstības veicināšanai.

MAX IV

Netālu no Lundas (*Lund*) atrodas Zviedrijas nacionālā laboratorija [MAX IV](#), kurā tiek veikti pētījumi ar augstas kvalitātes **gamma starojumu** tādās nozarēs, kā **nanotehnoloģijas, medicīna, farmācija, bioloģija, materiālu zinātne** u.c. Turklāt pētījumi, kas paredzēti zinātniskiem mērķiem, tiek veikti bez maksas, neatkarīgi no kuras pasaules malas Tu esi. Kā apgalvo laboratorijas darbinieki – MAX IV ir labākā šāda veida laboratorija pasaulē, piedāvājot vienlaicīgi veikt pētījumus 20 laboratorijās. Laboratorijas attīstība tika uzsākta pagājušā gadsimta astoņdesmitajos gados un šobrīd tai jau ir bijušas 4 uzlabošanas kārtas. Pavisam netālu no MAX IV tiek būvēta vēl viena jauna laboratorija – [European Spallation Source](#). Tā būs **neitronu avotu laboratoriju**, kurā, līdzīgi kā MAX IV, būs iespējams pētīt dažādus materiālus un molekulāros savienojumus, bet ar **neitronu plūsmu**. Mūsu vizītes laikā šī laboratorija izskatījās kā milzīgs būvlaukums ar lielām dzelzsbetona konstrukcijām, kuru daļa atrodas pazemē. Projekta budžets ir 1,8 miljardi Eiro, to līdzfinansē 130 institūcijas no 15 dažādām valstīm visā pasaulē.

Medicon Village

Lielisks piemērs, kā sekmēt inovāciju pārnesi un jauno tehnoloģiju komercializāciju, ir bijušajā farmācijas uzņēmuma AstraZeneca laboratorijas telpas, kas šodien ir milzīgs zinātnes parks **Medicon Village**. Parkā strādā 1600 darbinieki, kuru darbības fokuss ir **inovāciju izstrāde vēža, diabēta un elpceļu slimību diagnostikā**, preventīvās aktivitātēs, aprūpē un ārstēšanā. **Šeit satiekas zinātne ar uzņēmējdarbību un pārvērš labas idejas produktos, kas uzlabo cilvēku dzīves kvalitāti.**

Skandināvijas Zinātnes ciemats

Lai veicinātu zinātniskās darbības attīstību un inovāciju komercializāciju Lundas universitāte, Lundas pilsēta un Skanes reģions kopīgiem spēkiem nodibinājuši **Skandināvijas Zinātnes Ciematu**, kas arī norāda visu iesaistīto pušu skaidro vīzija par reģiona attīstību.

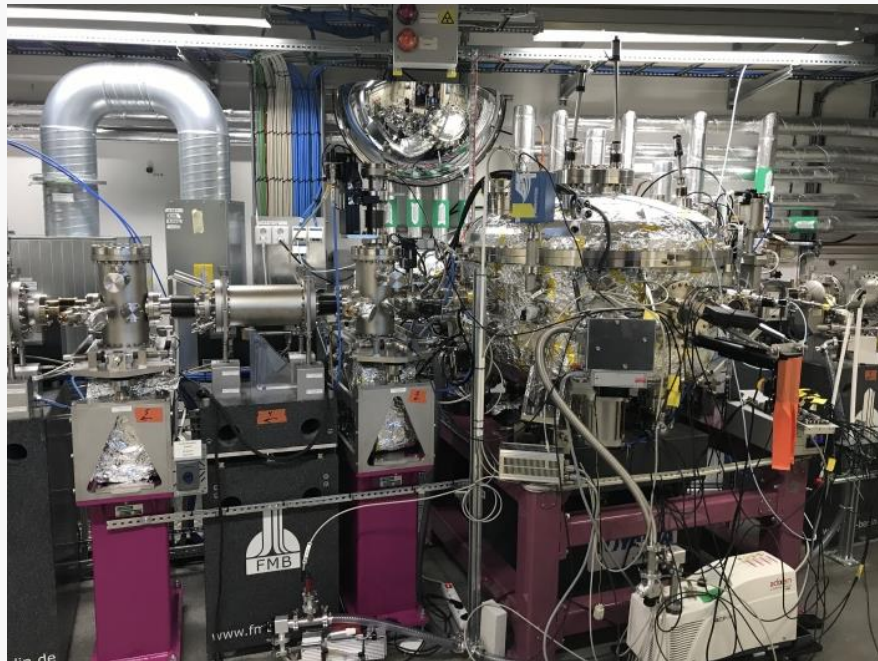
Viena diena tika veltīta projekta partneru diskusijām un prezentācijām par reģionu zinātniskās infrastruktūras izmantošanas un pieejamības nodrošināšanas veicināšanu un pārrunām par iespējamiem rīcības plāniem.

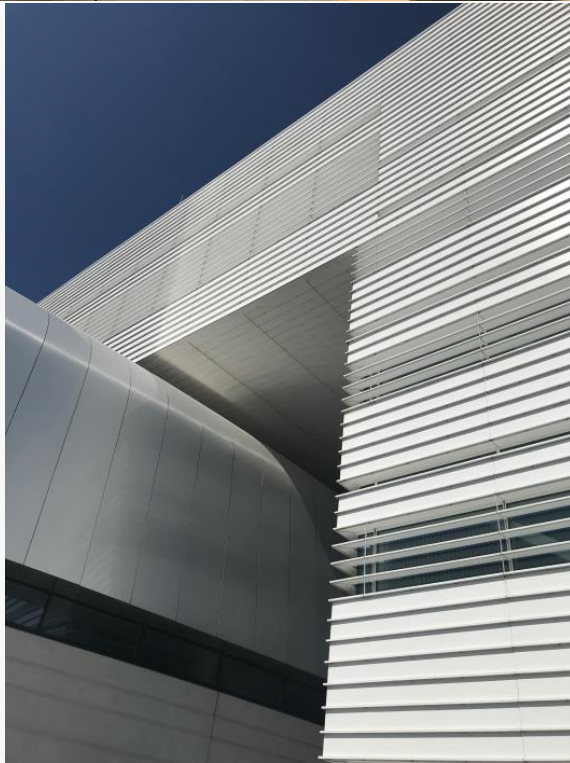
Viela pārdomām, kas izkristalizējās diskusiju laikā:

- jāveicina pašvaldību interesi atbalstīt inovācijas;
- jāveicina visu pušu vēlmi sadarboties, pat, ja rezultāti nebūs tūlītēji;
- nepieciešams skaidri definēt augstskolu, universitāšu filiāļu un profesionālo izglītības iestāžu (kuru reģionā netrūkst, lai neteiktu, ka ir par daudz) specializācijas virzienus (kuri šobrīd pārklājas un rada nevajadzīgu konkurenci un sabiedrības neizpratni), kas ļautu attīstīt dažus izcilības virzienus ar augstiem kvalitātes rādītājiem katrā iestādē;
- nepieciešama Vidzemes reģiona vienota vidēja un ilgtermiņa attīstības stratēģija (dokuments, kas satur konkrētu rīcības plānu), kurā pašvaldības vienotos par stratēģiskajiem virzieniem, pašvaldību iesaisti un infrastruktūras attīstību. Lai to visu iekustinātu, ir nepieciešams procesa koordinators, kāds pašvaldību nodibinājums vai dalībnieku dibināta organizācija.

Procesa neatņemama sastāvdaļa ir komunikācija par zinātnes un inovāciju nozīmi reģiona attīstības kontekstā. Piemēram, šī gada 2. jūnijā notikušā izgudrojumu un inovāciju izstāde **MINOX Vidzeme** var būt platforma, kas kalpo komunikācijai: **pašvaldība – industrija – sabiedrība – izglītība un zinātne.**

Immunotechnology

LUND UNIVERSITY

CanFaster

CREATE Health

Triple helix concept

- The Triple Helix concept was initiated in by Etzkowitz (1993)
- States that a University-industry-government relationship is important for innovation processes and economic growth
- Knowledge creates new knowledge

<http://cf.rtu.lv/2018/06/zinatnes-ciemats/>